

SALTÖ

NATURRESERVAT I KOSTERHAVET

Saltö är en av flera entréer till Kosterhavets nationalpark.

Karin Björk

INVIGNINGSÅR: 1966 (nytt beslut 2011)

AREAL: cirka 396 hektar, varav 193 hektar land och 203 hektar vatten

KOMMUN: Strömstad

LANDSKAP: Bohuslän

Syftet med Saltö naturreservat är att bevara ett särpräglad och artrikt kust- och skärgårdsområde samt angränsande havsområden i väsentligen oförändrat skick.

Kosterhavet är ett havs- och skärgårdsområde som omfattar Kosterhavets nationalpark och angränsande områden. I Kosterhavet ingår förutom Saltö även naturreservaten Kosteröarna, Västra Rossö och Nord Långö. Området är ett av Sveriges artrikaste. Där finns cirka 12 000 olika djur- och växtarter över och under ytan.

KONTAKT/ HITTA HIT

kosterhavet.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-224 40 00, www.kosterhavet.se

Saltö ligger 14 km sydväst om Strömstad. Du tar dig hit med Västtrafiks bussar eller egen bil. Sommartid kan turbotåtar angöra, hör med turistbyråerna.

Vid parkeringen finns en liten sommaröppen kiosk samt toaletter och information om naturreservatet och Kosterhavets nationalpark.

SALTÖ

Naturreservat i Kosterhavet

Produktion: www.saltcommunication.se. Omslagsfoto: Anders Tysklind. Illustrationer: Måns Sjöberg/Azote (s. 3) och Maj Persson (s. 6). Upplag: 20 000 ex (2023).

Susanne Liljenström

Missa inte snorkelleden –
en naturstig under vattnet!
Ta med cyklop för att
upptäcka.

Karin Björk

En vandring längs Saltös
västsida bjuder fin utsikt
över Kosterhavet.

Karin Björk

På mjuka bottenar med god
vattenomsättning trivs det
europeiska ostronet. Här
bland vajande ålgräs.

Jelker Lokramiz/Azote

Förr i tiden kokade
Saltöborna havsvatten för
att tillverka sitt eget salt.

Anders Tysklind

Vid Västra bryggan syns granitblock från ett silsalteri som var i bruk under sillperioden i slutet av 1800-talet.

I berget på Saltös västsida löper en mörk rand med rombporfyr. Gången fortsätter längs Bohuskusten ända ner till Smögen.

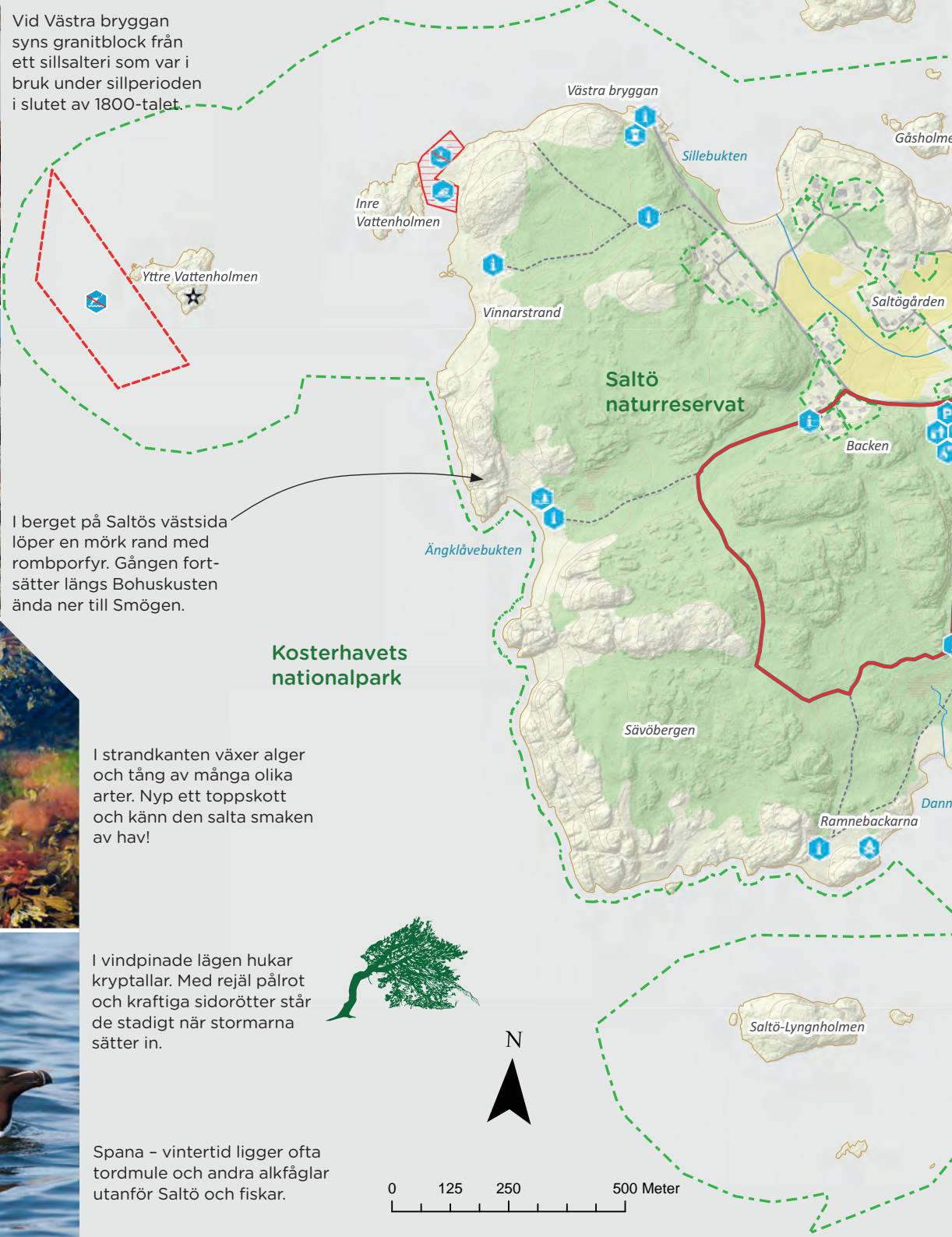
I strandkanten växer alger och tång av många olika arter. Nyp ett toppskott och känn den salta smaken av hav!

I vindpinade lägen hukar kryptallar. Med rejäl pålrot och kraftiga sidorötter står de stadigt när stormarna sätter in.

Spana - vintertid ligger ofta tordmule och andra alkfåglar utanför Saltö och fiskar.

0 125 250 500 Meter

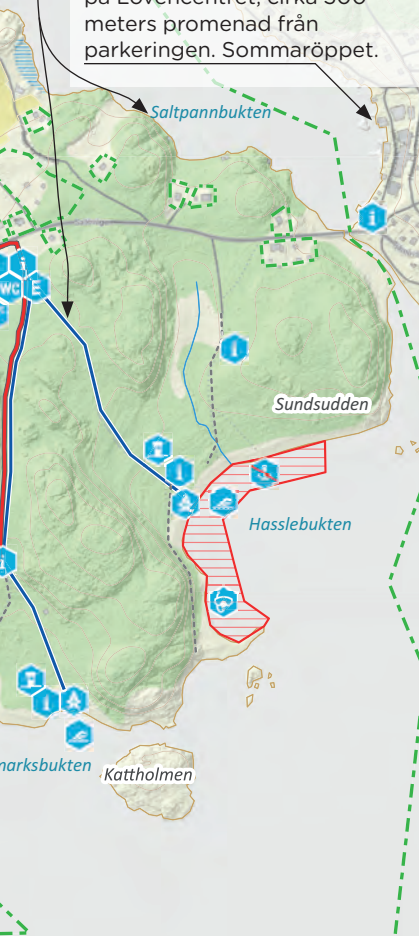
Kosterhavets nationalpark

Saltö naturreservat

Under 1800-talet byggdes flera torp och backstugor på Saltö. Idag är alla borta, men stengrunden till backstugan Stubbekas finns kvar.

I Saltpannbukten kokade man havsvatten för att utvinna salt.

TIPS! Besök Tjärnö Akvarium på Lovécentret, cirka 500 meters promenad från parkeringen. Sommaröppet.

På våren kommer öringen in på de grunda bottenarna för att jaga tångräkor och andra smådjur. Då söker sig sportfiskarna till Saltös stränder.

Susanne Liljenström

Makaonfjärilen har upp till 9 cm mellan vingspetsarna och har karaktäristiska svansutskott.

Anders Tyksklind

Skogsstjärnan blommar på försommaren.

Anders Tyksklind

Anders Tyksklind

BESTÄMMELSER

Välkommen att besöka Saltö naturreservat, men tänk på att det inte är tillåtet att:

- gräva upp växter
- ha hund okopplad
- övernatta i tält, hängmatta eller annat sätt
- elda annat än på iordningställda grillplatser
- cykla eller framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar
- med avsikt ta bort, stapla eller flytta sten
- starta eller landa med luftfarkost, gäller även drönare
- skada, borra, rista i eller måla på berg, mark, block eller sten
- parkera utanför den anvisade parkeringsplatsen
- förtöja och ankra i naturhamn på samma plats längre än två dygn
- tomgångsköra motor för att ladda batterier
- dra upp, förtöja båtar på sandstränder eller ankra närmare än 50 meter (15 maj - 31 aug). Gäller ej kanot och kajak
- ankra, fiska eller använda skrapa inom område markerat med fiskeförbud.

Fullständiga föreskrifter finns att läsa på www.kosterhavet.se.

TECKENFÖRKLARING

 Entré Kosterhavets nationalpark	 Sopor
 Parkering	 Ankringsförbud
 Information	 Fiskeförbud
 Toalett	 Skogsstigen
 Tillgänglighetsanpassad WC	 Vandringsstig
 Torrass	 Cykling tillåtet
 Snorkelled	 Ankringsförbud
 Eldplats	 Fiskeförbud
 Rastplats	 Saltö naturreservat
 Badplats	

Lyssna – hackspettar hackar efter insekter i trädstammarna. På Saltö trivs bland annat spillkråka och större hackspett.

Tallbarren sitter två och två tillsammans. När de faller till marken är de ungefär fem år gamla.

Från vänster:
Blåmussla *Mytilus edulis*
Knivmussla *Ensis sp.*
Stjöstjärna *Asterias rubens*

HÄLSNING FRÅN HAVET

Saltö naturreservat är nästan lika mycket vatten som land. Stilla höst- och vinterdagar inbjuder de folk-tomma stränderna till rofyllda promenader. Där finns gott om skal, tång och sjögräs som vågorna kastat upp på land. Ett ovanligt stort blåmussleskal kan vara en hästmussla. Hästmusslor kan bli gamla, 50 år eller mer, och bygga upp artrika undervattensrev med havsborstmaskar, havstulpaner, små hydroider och många andra invånare.

SVALLADE STRÄNDER

Den västra sidan av Saltö är utsatt för kraftiga vågsvall. Vid stränder som Vinnarstrand och Kobukten har vågorna sköljt bort sand och jord, och med tiden har stora klapperstensfält bildats när stenarna tumlats runt. Från havet syns tydligt gamla strandlinjer i klappret från tider då havsnivån var betydligt högre.

FISKARE OCH BÖNDER

Saltö har troligen varit bebott sedan medeltiden. Längre var öborna självförsörjande på småbruk och ett fiske där torsk dominerade fångsten vintertid och makrillen gick till på sommaren. Då som nu gav hummerfisket goda inkomster på hösten.

De stora gårderna nordväst om parkeringen är gamla odlingsmarker som idag hålls öppna med bete för att gynna ängsfloran.

TALLAR OCH HAV

Terrängen på Saltö är kuperad med berg och dalgångar. Men det finns gott om lättrampade stigar som löper kors och tvärs över ön. Följ dem genom rakstammiga tallskogar där linnea revar sig över mossan och kantareller lyser gula om hösten. Fortsätt upp på hållmarkerna med knotiga gammeltallar och renlavor som knastrar under fötterna. På öns västside är stränderna ömsom höga och stupar brant ner mot havet, ömsom låga och täckta av klapper. Här har du utsikt mot Kosterhavets nationalpark med öar och skär.

Det finns många fina badställen runt ön. Släta klipp-hällar och små hemliga vikar med sand väntar den som går på upptäcktsfärd. I Hasslebukten finns en långgrund och omtyckt sandstrand. Här hittar du också en av Kosterhavets snorkelleder; en naturstig på grunt vattnet med skyltar som berättar om livet under ytan.

Välkommen ut!

Linnea *Linnea borealis*

SKOGEN ÄR FULL AV LIV

I dalgångarna ner mot Hasslebukten, Danmarksbukten och Ängklåvbukten växer en ståtlig tallskog med höga och raka stammar. Här finns stora bestånd med skogstjärna och flera olika arter i det vintergröna växtsläktet *Pyrola*. Sommartid blommar Jungfru Marie nycklar och andra fridlysta orkidéer. På de sandiga markerna växer träden snabbt; trots sin storlek är de flesta "bara" runt 80 år gamla.

De knotiga tallarna uppe på hållmarkerna är betydligt äldre, ofta flera hundra år gamla. Här finner sig vandraren plötsligt i en urskog bland kullvälta stammar och förvridda tallrakor. På lite fuktigare ställen slår grankvistar upp ur marken.

Rådjur, räv, skogshare och ekorre trivs i Saltös skogar. När du kliver runt uppe på hållmarkerna kan du plötsligt stå mitt i en rykande färsk älgspilling! Året om hörs tofsmesar drilla sitt *pererritt* när de letar insekter i barkspringorna.

TÅLIGA STRANDVÄXTER

Längs de sandiga och grusiga stränderna växer bland annat strandråg, bohusmarrisp och martorn. Det är tåliga arter som klarar blåst och salta vattenstänk. På mer ängslika partier kan man söka efter kattfot, jungfrulin och backglim som växer i tuvor och känns igen på sina vita, djupt kluvna kronblad.

Den tistellika örten martorn är fridlyst och växer sällsynt på Saltö. De blågröna bladen har en vaxlik hinna som skyddar mot salta och uttorkande vindar.